

Folkhälsorådet

Plats och tid Fullmäktigesalen, stadshuset Hjo, kl. 08.30-10.30

Beslutande Ledamöter

Eva-Lott Gram (KD), ordförande
Matilda Jansson (L), vice ordförande (via Teams)
Malin Carlbom (M)
Pierre Rydén (S)
Stefan Swenson (M)
Åse Nicklasson (SD)
Ann-Christine Fredriksson (M)
Knut Indebetou (M)

Övriga ordinarie
deltagare

Charlotte Warling, socialchef
Eva Ulfenborg, kommundirektör
Jenny Aronsson, folkhälsostrateg
Malin Högman, klinikchef Folktandvården Hjo
Maria Berg, Samhällsbyggnad/teknisk service
Matilda Åslin, Samhällsbyggnad, Plan och bygg

Frånvarande

Christer Svensson, kultur-, turism-, och fritidschef
Sara Lundgren, klinikchef Närhälsan Hjo
Sasa Lazic, vice verksamhetschef Hälsocentralen Hjo
Ulrika Eneroth, chef elevhälsa

Utses att justera

Pierre Rydén

Underskrifter

Sekreterare

Jenny Aronsson

Ordförande

Eva-Lott Gram

Justerare

Pierre Rydén

Paragrafer

1-9

Folkhälsorådet

Fhr § 1

Dagordning

Dagordning godkändes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Fhr § 2

Val av protokolljusterare

Pierre Rydén utsågs att justera dagens protokoll.

Fhr § 3

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Folkhälsorådet

Folkhälsoplan 2026-2028

Jenny informerar om Folkhälsoplan 2026-2028. Folkhälsoarbetets prioriterade områden för Hjo kommun är enligt följande:

Goda uppväxtvillkor för barn och unga och ANDTS-och brottsförebyggande arbete.

Folkhälsorådet

Fhr § 4

Dialog kring Folkhälsoplan

Jenny informerar om folkhälsoplanens olika områden och om kommunens lägesbild. Folkhälsoplanen skapas i ett nytt system från år 2026, stratsys. I denna plan finns framtagna områden för att kunna ge en samlad bild över folkhälsoarbetet i hela Västra Götaland. Områdena är kopplade till de nationella målområdena men är modifierade för att passa på regional och kommunal nivå. De framtagna områdena speglar de insatser som genomförs på lokal nivå. Kommunen förväntas inte arbeta med alla områden utan det är de lokala behoven och framtagna prioriteringar som ligger till grund för de insatser som genomförs i respektive kommun.

Folkhälsorådet i Hjo kommun har dialog om föreslagen folkhälsoplan 2026-2028 och samtliga är positivt inställda till föreslagen folkhälsoplan. Folkhälsorådet bereder folkhälsoplanen och beslut tas i KS.

Fhr § 5

Medborgarundersökningen 2024

Christina von Tell presenterar Medborgarundersökningen. Det finns ett flertal positiva och negativa nedslag, vilka sammanfattningsvis är enligt följande:

Höga betyg till förskola, kommunala vuxenutbildningen och äldreomsorgen. Höga betyg till underhåll av offentliga miljön. Genomgående bättre än riket. Väldigt många färre upplever problem med nedskräpning jmf. med riket.

Hjoberna känner sig trygga i hög utsträckning (och tryggare än riket). Man är inte så orolig för att en själv ska drabbas av t.ex. inbrott eller våldsbrott. Andelen som upplever problem med störande trafik med motorfordon har minskat.

De flesta tycker att kommunen sköter sina olika verksamheter väl.

Grundskolan har fått kraftigt försämrat betyg sedan förra mätningen. Mycket sämre jmf. med riket.

På flera parametrar har andelen som upplever problem (framförallt unga och kvinnor) med otrygghetsskapande aktiviteter i samhället ökat.

Det är fler som anser att medborgarna har små möjligheter att påverka innehållet i politiska beslut samt anser att medborgarna har små möjligheter att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen än förra mätningen. Kvinnors uppfattning är lägre än mäns. Förtroendetapp för politiker och tjänstemän.

Fhr § 6

Information från Delregional nämnd östra (DRNÖ)

Matilda informerar om e-utbildningen, att arbeta långsiktigt och kunskapsbaserat för en god och jämlik hälsa. Det finns ett samarbete med Folkhälsomyndigheten och region

Folkhälsorådet

Västerbotten för att ta fram stödmateriel till e-utbildning, pilotutbildning sker jan-feb 2026 och mars 2026 beräknas slutversionen av stödmaterialet vara klart. April sker spridning av stödmateriel. Vidare informeras det om de nya folkhälsoavtalen, de är lika folkhälsoavtal i hela Västra Götaland från 2026. Detta ska skapa goda förutsättningar för regionala, delregionala och lokala folkhälsoarbetet samt för samverkan kring folkhälsofrågor.

Matilda informerar även om SMS-livräddare, vilket är en appfunktion, SMS-livräddare. Statistik visar att det under 2024 fanns 33 800 anslutna sms-livräddare i VGR.

Matilda informerar om prioriterade och utökade folkhälsoinsatser, summering är att Hjo har tilldelats en totalsumma som uppgår till 528 215 kronor enligt följande fördelning: Compassen, 67 500 kr, Studieförbundet Bilda, 50 715 kr, Hjo folkhögskola, 230 000 kr och Hjo kommun, 180 000 kr.

Avslutningsvis informerar Matilda om att ny hälso-och sjukvårdsstrategi, arbetet pågår.

Fhr § 7

Folkhälsorelevant information från ledamöterna per verksamhets/politikområde

Nytt för Folkhälsorådet är att samtliga i folkhälsorådet inkommer med information i förväg som redovisas på rådet. Detta sker för att effektivisera lägesrundorna.

Malin Högman, Tandvård:

Ställer en fråga:

-"finns möjlighet att få utökade medel till arbetet kring tandborstning i förskola"? Malin informerar om att omkostnader har ökat och uppgår i dagsläget till 25.000 kr. Nuvarande medel på 10.000 kr täcker således inte omkostnaderna. Vidare informerar Malin om att Tandborstning sker systematiskt i förskola, dock deltagar inte Korsgården och Näktergalen i projektet.

Gapa-projektet, start våren 2026. Utveckla vårdmodell för att förbättra munhälsa hos äldre i hemmiljö. Samverkan tandvård och kommunala omsorgen. Totalt 12 kommuner, 6 testgrupp och 6 kontrollgrupp. Hjo är kontrollkommun.

Tiotandvård, föreslagen tandvårdsreform från regering och Tidöpartierna. Planeras träda i kraft 1 jan 2026 –riktar sig till 67 år och äldre, behöver endast betala 10% av referenspriset för viss vård.

Nya kliniken, inflyttning har flyttats fram, kvartal 1, 2027.

Åse Nicklasson, SD:

Gick tidigare från folkhälsorådet och var utifrån detta ej närvarande vid lägesrundan. Ej inkommit med skriftlig information inför folkhälsorådet.

Folkhälsorådet

Barn och utbildning, Ulrika Eneroth, elevhälsochef:

Frånvaron ökar i skolan – både bland elever med mindre frånvaro men också bland elever med hög frånvaro. Orsakerna är mycket komplexa – jobbigt i skolan med kompisar eller lärare, svårigheter med inlärninng eller särbegåvning och dålig utmaning. Det handlar också om psykisk ohälsa som har med annat att göra och med orsaker i familjerna. Psykisk ohälsa ökar över lag bland unga, många olika orsaker men det påverkar skolan och inlärninngen.

Positivt är att Hjo har fler ungdomar som kommer in på gymnasiet (fullständiga godkända betyg från åk 9) och de lyckas att gå ur gymnasiet på 3 eller 4 år. Tryggheten i skolan är hög, trots att studieron kanske inte alltid är det.

Barn och utbildning, Ann-Christine Fredriksson, (M):

Inte något särskilt att informera om. Ny socialtjänstlag kräver god samverkan mellan skola och socialtjänst.

Socialtjänsten, Charlotte Warling, Socialchef:

Ökning orosanmälan barn och unga –okt mån 78 anmälningar, varav 40 unika individer. 44% rör normbrytande beteende –kriminalitet, misstänkt missbruk och sexuellt nedbrytande beteende. Detta är en avvikande trend, tidigare har majoritet varit mer kopplat till brister i omsorgen hos föräldrar och psykisk ohälsa hos föräldrar.

Förskjutning senaste året/åren gällande att majoritet av orosanmälningar kommer från polisen (49%). Tidigare varit mer jämnt fördelat mellan polis, hälso- och sjukvård och skola.

Försörjningsstöd ökat med 12 personer (87 st 2025 och 75 st 2024).

Ökning ensamstående kvinnor med barn som uppbär försörjningsstöd, ökning med tre individer sedan föregående månad och en ökning med sex personer sedan oktober förra året.

Boendestödsinsatser har ökat, 35% fler än samma månad för ett år sedan.

34 pågående ärenden budget och skuldrådgivare, inga i kö. Tre lediga lägenheter inom somatiken SÄBO trots att en avdelning på Villa Rosell har stängt, ingen kö. Fem i kö till särskilt boende demens, en ledig lägenhet. Färre ansökningar till särskilt boende jämfört med ett år sedan.

Omställning till ny socialtjänst pågår, fler insatser som är icke-biståndsbedömda –hjälp och stöd direkt via Förebyggarenheten/Dialogen utan att behöva ansöka om stödet. Exempel: stödsamtal till barn och unga, stöd till personer som utsätts för våld i nära relation eller till personer som utsätter andra för våld i nära relation, stöd enskilt och i grupp. Vidare exempel är familjestöd i form av samtalsbehandling.

Folkhälsorådet

I dagsläget inte någon kö till Dialogen. Bokningsbara tiden ska också läggas upp på hemsidan-bli mer lättillgänglig.

Förebyggande insatser utreds t.ex. skolsociala team, familjeorienterat boendestöd och utökat anhörigstöd.

Mötesplatser för vuxna med beroendeproblematik och/eller psykisk hälsa är under uppstart.

Indikatorer för att följa upp omställningsarbetet lokalt har tagits fram.

Omställning mot god och nära vård – Hjo kommun får allt fler svårt sjuka patienter utskrivna från sjukhuset till den kommunala primärvården –stor utmaning, komplexitet kompetens kopplat till hjälpmedel.

Kultur, turism och fritidschef, Christer Svensson:

Genvägen, är ett arbete där det finns möjlighet för ungdomar att söka medel för egenarrangerade evenemang. Ungdomscoacherna hjälper till med administration och kan svara på frågor. Beslut fattas hos kommunens sponsringsgrupp.

Elever med hög skolfrånvaro, arbete tillsammans med skola, socialtjänst m.fl. för att fånga upp målgruppen och bland annat erbjuda riktade aktiviteter.

Fritidskortet, krånglig administration, än så länge inte så många föreningar varken från Hjo eller Sverige i stort.

Parasport school Hjo, Funktionsnedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Prova på idrotter. Startade i Hjo 8 okt, onsdagar och har i dagsläget 6 anmällda.

Högalidens friluftsområde, fortsatt arbete med förbättrad skyltning. Lyckad satsning i stort och vi ser att det lockar fler folk till området.

Vandringsleder, fortsatt utveckling med förbättrad skyltning. Samarbete med grannkommuner och även påbörjat samverkan med Svenska kyrkan kring Pilgrimsleden

Sara Lundgren, Klinikchef Närhälsan Hjo:

Förändrat arbetssätt, startat Teamarbete (v.45), där olika funktioner deltar i teamrond (läkare, ssk, medicinsk sekreterare). Syftet är att öka läkarkontinuitet och att patienterna ska få snabbare medicinsk bedömning av läkare. Målsättning är också att få bättre patientkännedom, patientsäkerhet, rätt vårdnivå i i rätt tid samt bättre arbetsmiljö för medarbetarna. Rehab är också inkopplat i arbetssättet.

Vidare finns nyanställd läkare, tar hela kommunuppdraget och inom kort ska en psykolog anställas, är i slutprocessen.

Gällande Prediabetes patienter har det startat ett arbete där patienter finns i en gruppverksamhet, för att utbilda dem i hur de kan förhindra eller förlänga ev insjukningsförlopp. Vidare har ett arbete startat kring egenmonitorering för patienter med

Folkhälsorådet

diabetes och hypertoni. Patienterna mäter sitt blodtryck eller blodsocker hemma och kopplas till en app där personal kan följa via vårdcentralssidan –kontinuerlig dialog vårdgivare och vårdtagare. Patient blir mer delaktig och lär sig hur hen kan påverka sin hälsa.

Sasa Sasa Lazic, vice verksamhetschef Hälsocentralen Hjo:

Meddelade förhinder inför dagens folkhälsoråd och inte inkommit med någon skriftlig information från verksamheten.

Pierre Rydén, (S):

Inte något särskilt att informera om och uppger att det är glädjande att höra om allt bra arbete som görs inom folkhälsoarbetet i Hjo kommun.

Stefan Swenson, samhällsbyggnad/teknisk service, (M):

Inte något särskilt att informera om.

Samhällsbyggnad/teknisk service Maria Berg, samhällsbyggnadschef:

Den byggda bastun har blivit en trevlig mötesplats för många olika målgrupper, vilket är glädjande. Bastun är bokad 4 timmar per dag, kull! Cykelgång Hjo Blixtorp är klar, endast mindre arbete kring återställning av den sista etappen.

Samhällsbyggnad, Plan och bygg, Matilda Åslin, plan- och byggchef:

Under 2024-2025 har verksamheten arbetat med ny översiktsplan. I detta arbete utförs en hållbarhetsbedömning och dess påverkan på social hållbarhet. Koppling till agenda 2030, Barnkonventionen, Sveriges nationella kulturmiljömål, folkhälsopolitiska mål, friluftslivspolitiska mål samt transportpolitiska mål.

I översiktsplanen har också kommunen arbetat med delaktighet under processens gång. Myndighetsutövningen i arbetet berör det folkhälsopolitiska målområdet boende, bostadens kvalitet och betydelse för hälsan. Boverkets nya byggregler kan komma att innebära ett förändrat arbetssätt, viss utmaning. I arbetet kring GIS (kart, mät och geografisk data) finns potential för ett bredare användningssätt som skulle kunna vara till gagn för folkhälsoarbetet. Folkhälsoarbetet ingår i arbetet på så vis att det finns krav från lagstiftningen att arbeta med bevakning av risker för människors hälsa och säkerhet i samhällsplaneringen. Fysisk planering- god bebyggd miljö, goda boendemiljöer och fysisk miljö möjliggör goda levnadsvanor. Påverkar allas vår livskvalitet. Det sker en samverkan i samhällsbyggnationer med koppling kultur som stödjer mötesplatsfunktion.

Folkhälsorådet

Plan och bygg. Knut Indebetou, (M): Detaljplaner pågår. För övrigt finns det inte något annat att informera om.

Övergripande ledning (Eva Ulfenborg och Eva-Lott Gram):

Eva och Eva-Lott uppger att det sker ett bra folkhälsoarbete i Hjo kommun och att folkhälsoplanen bereds i folkhälsorådet och beslutas i KS. Eva uppger också att de områden som är framtagna inför planen 2026-2028 är kopplade till de nationella målområden men är modifierade för att passa på regional och kommunal nivå. De framtagna områdena speglar de insatser som genomförs på lokal nivå. Kommunen förväntas inte arbeta med alla områden utan det är de lokala behoven och framtagna prioriteringar som ligger till grund för de insatser som genomförs i kommunen. Kommunen arbetar alltså med fler delar som har koppling till folkhälsa men detta inryms inte, eftersom det inte finansieras genom avtalet som ska tas i denna plan.

Fhr § 8

Beslut vid föregående möte

Finns inte några beslut att informera om.

Folkhälsorådet

Fhr § 9

Övrigt

Malin Högman från tandvården ställer en fråga enligt följande:

-”Finns det möjlighet att få utökade medel till arbetet kring tandborstning i förskola”? Malin informerar om att omkostnader har ökat och uppgår i dagsläget till 25.000 kr. Nuvarande medel på 10.000 kr täcker således inte omkostnaderna. Eva-Lott uppger att Folkhälsorådet får återkomma med svar på denna fråga.

Förslag på nya mötestider 2026:

16/2 kl 08.30-10.30

11/5 kl 08.30-12.00 (utvecklingsdag)

16/11 kl 13.00-15.00

Fhr §10

Avslut och fika gemensamt med Brottsförebyggande rådet

Folkhälsorådet

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande